

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਐਸਐਸ ਸੰਪਾਦਾਲੀਆ ਅਤੇ ਐਮਆਰ ਸ਼ਰਮਾ ਜੇ.ਜੇ.

ਲੱਖਾ ਸਿੰਘ।- ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ.

ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ,
ਆਦਿ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1972 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 254.

21 ਮਾਰਚ 1972 ਈ.

ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ (1961 ਦਾ XXV) — ਧਾਰਾ 27 ਅਤੇ 56— ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨਿਯਮ (1963)-
ਨਿਯਮ 26 ਅਤੇ 45— ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਅਤੇ 56— ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ— ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ — ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ —
ਰਜਿਸਟਰਾਰ— ਉਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਧਾਰਾ 56 ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਬੋਝ ਪਾਓ
- ਨਿਯਮ 45 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਅਧਿਕਤਮ ਸੀਮਾ ਦੇ ਆਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ
ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਧਿਕਤਮ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਜ ਦਾ ਮੈਂਬਰ - ਕੀ ਹੋਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੋਸਾਇਟੀ ਦਾ
ਮੈਂਬਰ—ਨਿਯਮ 26 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ —ਇਸ ਲਈ ਆਦੇਸ਼—ਕੀ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ
ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ—ਅਜਿਹੇ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ—ਕੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ
ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ
ਹੋਏ, ਦੋ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਿਸ਼ਚਤ ਖੋਜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਅਧਾਰ ਉਦੋਂ ਹੀ
ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੂਜੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਉਸਦੇ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਜਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਰੂਪ
ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਉੱਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ
ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਰੂਪ ਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ
ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਕੁਤਾਹੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ
ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖੁਦ-ਖੁਦ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ,
ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਕਿਸੇ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਸਿਵਲ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਸਿਰਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 56
ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ
ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਡਿਫਾਲਟ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 56, ਸੂਚਿ ਮੋਟੂ ਅਧੀਨ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ
ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦਾ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੀਮਾ ਪੰਜਾਬ
ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਰੂਲਜ਼, 1963 ਦੇ ਨਿਯਮ 45 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ
ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦੋ ਮਾਮਲੇ

ILR ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੈਂਬਰ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਯਮ 45 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਕੇ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੈਡਿਟ ਸੀਮਾ ਜੋ ਕਿ ਮੈਂਬਰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਡਿਫਾਲਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਵਾਪਰਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣਗੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਹੋਂਦ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਿਯਮ 26 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੋਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਉਸ ਲਈ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 27 ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਨਿਯਮ 26 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤਾਂ ਹੀ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਨਾਲ ਜੂਝਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਨਿਯਮ. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਸਿਰਫ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਜਦੋਂ ਨਿਯਮ 26 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਬਾਰੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਰਿੱਟ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ? 25 ਨਵੰਬਰ, 1971 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅਨੁਬੰਧ 'ਸੀ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ, ਅਤੇ. ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲਿਖਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਅਨੁਬੰਧ 'ਸੀ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਣਉਚਿਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਬੀ.ਐਸ.

ਜੇ.ਐਸ. ਵਾਸੂ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ (ਪੰਜਾਬ) ਐਚ.ਐਸ. ਗਿਆਨੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਅਤੇ ਜੇ.ਐਸ. ਨਾਰੰਗ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਐਸ ਹਰਮਾ, ਜੇ. - ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਮ ਸਵਾਲ 1972 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 256 ਅਤੇ 254 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। i

(2) ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਬੀ. ਐਸ.ਜੇ.ਖੇਜੀ, •ਜਾਣਿਆ ਗਿਆ,ਟਿਟਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ 1972 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂ ਨੰਬਰ 254 ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਦੱਸੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ-

ਲੱਖਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਆਦਿ (ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ.)'

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ Pfbappiana ਕੋ-ਆਪਰੇਟ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਸਰਵਿਸ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟਿਡ, ਬੱਪੀਆਨਾ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਬੱਪੀਆਨਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ) ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਇਹ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਾਨਸਾ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ-ਕਮ-ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟਿਡ, ਮਾਨਸਾ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਮਾਨਸਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ) ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਨਸਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸ਼ੇਅਰ-ਹੋਲਡਰਾਂ ਤੋਂ ਚੁਣੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਮਾਨਸਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸ਼ੇਅਰ-ਹੋਲਡਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਕਤ ਸੁਸਾਇਟੀ 4 ਨਵੰਬਰ, 1971 ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਬਠਿੰਡਾ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂ ਨਾ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਮਾਨਸਾ ਸੁਸਾਇਟੀ। ਉਕਤ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬੱਪੀਆਨਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦਾ ਡਿਫਾਲਟਰ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ 38. ਇਹ ਡਿਫਾਲਟ 30 ਦਸੰਬਰ, 1970 ਤੋਂ 29 ਜੂਨ, 1971 ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੂਜਾ ਦੋਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਬੱਪੀਆਨਾ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਸਰਵਿਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟਿਡ, ਜਿਸ ਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਠਿੰਡਾ ਸੈਟਰਲ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ) ਲਿਮਿਟਿਡ, ਬਠਿੰਡਾ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ' ਤੇ 38,012' । ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਅਨੁਸੂਚਿਤ 'ਏ' ਵਜੋਂ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰਜ਼ਾ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਜ਼ਮੀਨ. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ 12 ਨਵੰਬਰ 1971 ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ 'ਬੀ' ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸ਼ੇਅਰ-ਹੋਲਡਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਬੱਪੀਆਨਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਫਾਲਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਬੁਰੇ ਨਤੀਜੇ ਨਹੀਂ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਬਠਿੰਡਾ ਸੈਟਰਲ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਿਡ, ਭਟਿੰਡਾ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ। ਰੁਪਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ 38 ਵੱਲ) ਸ਼ੇਅਰ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ , 25 ਨਵੰਬਰ, 1971 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਰੁ. 22 ਦਸੰਬਰ, 1970 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਰਜ਼ੇ ਵਜੋਂ 1,360.10 ਬਕਾਇਆ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਰਕਮ ਸਿਰਫ ਰੁਪਏ ਸੀ। .100. ਉਸ ਨੇ ਰੁਪਏ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। 249.30

30 ਦਸੰਬਰ 1970 ਨੂੰ, 'ਰੁਪਏ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਛੱਡ ਕੇ। 1,110.80 ਉਸਨੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 45 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਐਕਟ') ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

*** * ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ 1 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ,
 '1968 ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਕਰਜ਼ਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਸ਼ੇਅਰ ਪੂੰਜੀ ਦੇ 8 ਗੁਣਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 22 ਦਸੰਬਰ 1970 ਨੂੰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸ੍ਰੀ ਲੱਖਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਸਿਰਫ 1000 ਰੁਪਏ ਸੀ। 100 ਅਤੇ ਉਹ ਸਿਰਫ ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। 800 ਕਰਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ੇਅਰ-ਪੂੰਜੀ ਦਾ ਅੱਠ ਗੁਣਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲਏ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ੇਅਰ ਪੈਸੇ ਦਾ ਵੱਧ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸਲਈ, ਉਸਨੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸ਼ੇਅਰ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਅਧਿਕਤਮ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਪੰਜਾਬ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 25(ਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। -ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੁਸਾਇਟੀਜ਼ ਰੂਲਜ਼, 1963, (ਇੱਥੇ 'ਨਿਯਮ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲੱਖਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨਸਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ।

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਇਸ ਹੁਕਮ, ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਸੀ' ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਿੰਨ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ:- I

(1) ਕਿ ਉਸਨੂੰ, ਆਪਣੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਦੱਸਤਾ ਤੋਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਅਤੇ 56 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

(2) ਕਿ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਡਿਫਾਲਟਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਖੁਦ ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੀਮਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਾਲ 1970-71 ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 2,925. ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਇਸ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਡਿਫਾਲਟਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(3) ਕਿ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(5) ^{ਰਜਿਸਟਰਾਰ}, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਬਠਿੰਡਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ^{ਖਾਧਾ}

Lakha Singh v. The Registrar, Cooperative Societies, Punjab Chandigarh,
etc. (Sharma, J.)

ਗਿਆ ? ਬਠਿੰਡਾ ਸੈਂਟਰਲ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਡ, ਬਠਿੰਡਾ ਵੱਲ ਬੱਪੀਆਣਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦਾ ਡਿਵਾਊਟ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਅਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਿਯਮ - 11 ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਅਧਿਕਤਮ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਂਬਰ, ਜਿਸ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 26 (a) ਅਤੇ (f) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(6) ਸਿੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠੀਏ, ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 27 ਅਤੇ 55 ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

“ਸੈਕਸ਼ਨ 27 (2): ਜਿੱਥੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸੋਸਾਇਟੀ, ਉਹ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕਮੇਟੀ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਕਾਰਵਾਈ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੱਕ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇ :

“ਸੈਕਸ਼ਨ 55. ਵਿਵਾਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ,—

(1) ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ:-

(a) ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਿਛਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਪਿਛਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ

(b) ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ, ਪਿਛਲੇ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਪਿਛਲੇ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਇਸਦੀ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦਫਤਰ, ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਾਂ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ, ਅਤੀਤ ਜਾਂ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚਕਾਰ; ਜਾਂ

(c) ਸਮਾਜ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਚਕਾਰ! ਪਿਛਲੀ ਕਮੇਟੀ, ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦ, ਵਾਰਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਏਜੰਟ, ਜਾਂ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਜਾਂ

(d) ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਇੱਕ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ,

ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ

ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

- (2) (c): ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ।

"ਸੈਕਸ਼ਨ 56: ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ।

- (1) ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਧਾਰਾ 55 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ,

(a) ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਖੁਦ ਕਰੇ, ਜਾਂ

(b) ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰੇ ਜਿਸਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ - ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

(c) ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲਸ ਕੋਲ ਭੇਜੇ।

(2) ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ! (c) ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਆਪ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਾਲਸ ਨੂੰ ਭੇਜੇ।

(3) ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੱਕ, ਅਜਿਹੇ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ।"

(7) ਸੈਕਸ਼ਨ 55 ਦੀ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਰੀਡਿੰਗ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 56 ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਖੁਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਕੋਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਭੇਜਣ ਲਈ। T ਉਸਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਆਪਣੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਠਾਕੁਰ ਜੁਗਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਸਿਨਹਾ ਬਨਾਮ ਸੀਤਾਮਤੀ ਸੈਂਟਰਲ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਉੜੀਸਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਕੁਝ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। . ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰੀ ਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, 'ਅਦਾਲਤ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੋ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਖੋਜ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਅਧਾਰ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੂਜੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

Lakha Singh v. The Registrar, Cooperative Societies, Punjab Chandigarh,
etc. (Sharma, J.)

ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਕੰਮ, ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਕੋਈ ਖਿੱਚ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਾਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਜਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 27, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੀ ਅਚਨਚੇਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਚੈਪਟਰ IV ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ 'ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ' ਹੈ। ਸਾਲਾਨਾ ਜਨਰਲ ਮੀਟਿੰਗ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਨਰਲ ਮੀਟਿੰਗ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਉੱਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਦੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਲਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ 'ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਕਮੇਟੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਡਿਫਾਲਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇ ਧਾਰਾ 27 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਸੰਕਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੱਸਣ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਲਿਖਤੀ ਹੁਕਮ ਦੇ ਕੇ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਹਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ * ਉਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਕੁਤਾਹੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਧਾਰਾ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ * ਖੁਦ-ਬ-ਖੁਦ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਏ

(1)ATITI96^SC14^

ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਨਾਲ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਜਿਹੀ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਸਿਵਲ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਸਿਰਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਧਾਰਾ 55 ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨ ਵਿੱਚ ਜੱਜ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਲਈ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ | ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਅਧੀਨ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

(8) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55(1) (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸ਼ਬਦ 'ਅਧਿਕਾਰੀ' ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ (ਟ) ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 'ਅਧਿਕਾਰੀ' ਦਾ ਅਰਥ 'ਪ੍ਰਧਾਨ, ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ, ਆਦਿ, ਆਦਿ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਯਮ 45 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਦੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 (1) (ਸੀ) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗਾ।

(9) ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਾਕਤ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਉਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਅਧਿਕਾਰੀ' ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜ ਦੇ 'ਏਜੰਟ' ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਖੰਡਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55(1) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਜਦੋਂ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਪਿਛਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਸ ਵੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ;
■,

(10) ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਦੂਜੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ (t ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਬੱਪੀਆਣਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ 38 ਰੁਪਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ * ਕਥਿਤ ਡਿਫਾਲਟ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ, ਅਨੁਬੰਧ ਸੀ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ। ਅਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ, ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਸੀ' ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ)

Lakha Singh v. The Registrar, Cooperative Societies, Punjab Chandigarh,
etc. (Sharma, J.)

ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਦੁਖੀ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੋਲ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸ਼ੇਅਰ ਪੂੰਜੀ ਹੈ। 100 ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ 800। ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ 'ਤੇ ਉਠਾ ਕੇ 1,360.10 ਉਹ ਡਿਫਾਲਟਰ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ • ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। iEt ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਲਈ ਫੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਵੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ 25, 36 ਅਤੇ 45 ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਦੇ ਹਨ:-

"ਨਿਯਮ 25. ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਅਯੋਗਤਾ:

ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ:-

- (a) ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟਰ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਕਮ ਬਕਾਇਆ ਹੈ;
- (b) ਉਸ ਨੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਯੋਗਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।"

"ਨਿਯਮ 26. ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਜੇ ਉਹ:

- (a) ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਨੂੰ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ;
- (b) ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ;
- (c) ਦੀਵਾਲੀਆ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;
- (d) ਅਸ਼ਾਂਤ ਮਨ ਦਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;
- (e) ਬੇਈਮਾਨੀ ਜਾਂ ਨੈਤਿਕ ਗਿਰਾਵਟ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਜਾਂ
- (f) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਚੋਣ ਲੜਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਚੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ।"

ਨਿਯਮ 45. ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਫਲ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼-ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਾਜ ਜਾਂ ਸਹਿ ਵਰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਫਲ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। -ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ।

(11) The Thermainipointxint ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਜੋ ਉਹ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰਜ਼ਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਸੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਡਿਫਾਲਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਕਮ ਬਕਾਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸਦੇ ਲਈ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਲਈ ਅਯੋਗਤਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 26 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਬਣੇ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਵੀ ਰੋਕ ਲੱਗੇਗੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਬੱਪੀਆਣਾ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ 30 (v) ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਚਲਦਾ ਹੈ: -

“ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨ ਨੰ* 30 (v) .—ਪਿਛਲੇ ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਆਮ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਨਰਲ ਬਾਡੀ ਕੋਲ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਤਵ ਹੋਣਗੇ:-

ਹਰੇਕ ਸਦੱਸ ਲਈ ਅਧਿਕਤਮ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੀਮਾ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਪਰ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸੀਮਾ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੱਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਸੀਮਾ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਪਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।”

ਉਸਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੀਮਾ ਰੁਪਏ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਲ 1970-71 ਲਈ 2,928 ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ , ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਨੇ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਕਰੈਡਿਟ ਸੀਮਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਸੀਮਾ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਬੱਪੀਆਣਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਡੈੱਟ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪਣੀ ਅਧਿਕਤਮ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੀਮਾ ਰੁ. 2,925 ਨੇ ਇਸ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਉਚਿਤ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੀਮਾ ਰੁਪਏ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। 2,925 ਹੈ।

* i

(12) ਇਹ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੁਣ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ (ਅਨੇਕਚਰ 'ਬੀ' ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸੀ) ਨੇ ਇਸ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ

Lakha Singh v. The Registrar, Cooperative Societies, Punjab Chandigarh, etc. (Sharma, J.)

ਸਿਰਫ਼ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ, ਵਿਭਾਗੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਲਾਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਤਮ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੀਮਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਰਕਮ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਇਸ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਡਵਾਂਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਸਲ ਰਕਮ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਮੋ-ਸਮੋ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨੀਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਵੱਧ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਲਈ ਅੱਧੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਫੰਡ ਸੁਸਾਇਟੀ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਫੰਡ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਮਾਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੇਕਰ ਯੋਗ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹਨ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਨੁਪਾਤਕ ਕਰਜ਼ੇ ਐਪ ਬਿਨੈਕਾਰ-ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੀਮਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇ।

(13) ਇਸ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਆਮ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਹੈ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਉਪ-ਨਿਯਮ 30 (v) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੀਮਾ ਰਜਿਸਟਰੀ ਟ੍ਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਪਰ ਇਸ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਵਿਸ-ਏ-ਵਿਜ਼, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ, ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੀਮਾ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਸੰਬਰ 26, 1967 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਭਾਵ, ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇਸ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ 800 ਰੁ.

(14) ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨਿਯਮ 25 (ਏ) ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਉਪਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ - ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਲਈ ਡਿਫਾਲਟ ਹੈ। ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਇੱਕ ਲੋਪ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਕੀਤਾ ਸੀ

ਸੀਮਾ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਟੀਮ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਗਏ .counsel ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਨਿਯਮ 25 (a) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੇ ਡਿਫਾਲਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਕਿਸੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਡਿਫਾਲਟ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਹਿੱਸਾ ਅਧਿਕਤਮ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਸੰਕਟਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇ ਪ੍ਰੋ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਉਸ ਅਨੁਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਡਿਫਾਲਟ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਸਾਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਡਿਫਾਲਟਸ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਅਧਿਕਤਮ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੀਮਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਪਬੰਧ ਲਾਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਾ ਜੋ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੇਠਾਂ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਡਿਫਾਲਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ; ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਸਮਾਜ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਡਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 27 ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨਿਯਮ 26 ਦੀ ਧਾਰਾ (a) ਤੋਂ (f) ਵਿਚ ਦਰਜ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੀਵਾਲੀਆ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਕੋਲ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਮਾਮਲਾ ਵੱਖਰੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ।

(16) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੀਜੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਨਿਪਟਿਆ ਜਾਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਐਨੈਕਸਰ 'ਈ' ਵੱਲ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਸੀ।

Lakha Singh v. The Registrar, Cooperative Societies, Punjab Chandigarh,
etc. (Sharma, J.)

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ.. ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ। ਨਿਯਮ 26 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰਾਂ, ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰਾਂ, ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਦੇਖਣਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਿਯਮ 26 ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ ਜੋ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਰੈਂਚਾਈਜ਼ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ, ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਫਰਤ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬਤ ਨਤੀਜੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਸਿਖਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ! ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਝੁਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕੁਝ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਚਨਚੇਤ ਫੰਡਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਮੈਂਬਰ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਆਪਸੀ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਵਾਪਰਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣਗੇ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਹੱਦ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਰੀਸ਼ੰਕਰ ਖੰਨਾ, ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2) ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੀ ਧਾਰਾ 229 ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਦੀ ਹੈ: -

"ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਆਪਣੀ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੋਈ ਭੱਤਾ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯੁਕਤੀ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।"

ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:-

"ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯੁਕਤੀ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।"

(2) 1971 ਐਸਐਲਆਰ 332.

ਜੇਕਰ ਉਸ ਦਾ ਡਿਸਚਾਰਜ ਲਗਭਗ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ।

(16) ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕੁਝ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨਿਯੁਕਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਕੁਝ ਅਥਾਰਟੀ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਾਦਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ | ਨਿਯਮ 26 ਦੇ ਸਮਾਨਤਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਤੇ a | ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਉਸ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 26 ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਤਮ ਨਿਯੰਤਰਣ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ।'

(17) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਨਿਯਮ 26 ਦੇ ਮਤਲਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤਾਂ ਹੀ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇ ਉਹ ਕੁਝ ਪਹਿਰਾਵੇ ਪਹਿਨੇ। ਉਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਅਣਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨਿਯਮ 26 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ 26 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਲਈ, ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(18) ਇਹ ਹੈ! ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(19) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਿਯਮ 26 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾ ਤਾਂ ਡਿਫਾਲਟਰ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਟਰਾਰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ (ਪਟੀਸ਼ਨਰ) ਮੈਂਬਰ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ, ਪਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਲਾਗਤ ਦੇ।

ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬੀ. ਐੱਸ. ਜੀ. '

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Lakha Singh *v.* The Registrar, Cooperative Societies, Punjab Chandigarh,
etc. (Sharma, J.)

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ